

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Sexta. De informatione Animæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

animalis, & tamen vitâ hominis, ergo in homine sunt tres animæ successivæ. Respondeo distinguendo antecedens, prius vivit vitâ plantæ in actu secundo, hoc est, habet prius operationes vitales, & sensitivas quàm rationales, concedo; in actu primo, hoc est, habet prius animam vegetativam & sensitivam, quàm rationalem, quæ est vita in actu primo, nego antecedens.

Si fœtus hominis ante 40 diem sensit ante 40 informatur.

Instatur: Fœtus ante inductionem animæ rationalis augetur & crescit, & dum pungitur sese contrahit, ergo prius habet animam vegetativam, & sensitivam, quàm rationalem; probatur antecedens, quia ante quadragesimum diem non infunditur anima rationalis, sed ante quadragesimum diem exercet dictas operationes. Sed Respondeo, si verum est, quod ante quadragesimum diem fœtus eliciat operationes vitæ, dicendum quoque, ante quadragesimum diem infundi animam rationalem.

Explicatur canon.

Urgetur. Ex cap. quod verò 32. q. 2. ubi habetur, quod qui fœtum occidit ante infusionem animæ non esse homicidam, ergo supponitur in fœtu ante infusionem animæ rationalis aliam esse animam, aliàs dici non posset occidi fœtus. Respondeo negando consequentiam, quia ibi per occidere intelligitur corrumpere, vel destruire, non verò occidere propriè. Pro fine huius quæstionis

I X.
Explicatur quomodo anima rationalis includat vegetativam & sensitivam.

Quæres, Quomodo anima rationalis includat animam vegetativam & sensitivam? Respondeo non tantum virtualiter, & eminenter, sed etiam formaliter. Probatur, quia esse formaliter vegetativum & sensitivum non est aliud, quàm esse formam substantialem, à qua habet compositum per ipsam constitutum velut à principio quo, posse elicere operationes vegetativas & sensitivas, sed hoc competit animæ rationali, ergo. Adverte autem pro tollenda æquivocatione, quod quando dico animam rationalem esse vegetativam & sensitivam formaliter me intelligere per hoc, quod anima rationalis in perfectione includat animam ut sic & quod de ipsa possint dici omnia essentialia animæ vegetativæ, & sensitivæ ut sic, præsciendando ab eorum differentiis, non verò intendendo quod anima rationalis sit formaliter per existentiam anima plantæ, bonis, &c.

QUÆSTIO VI.

De informatione Animæ.

I.
Forma non est actus asistens.

Antequam aliquid resolutionem huius quæstionis concernens dicam, & proponam, suppono contra Platonem, & alios antiquiores asserentes animam tantum esse asistentem corporis veluti ejus auriga, aut ut Naucerus asistit navi, animam verè esse actum informantem, tum, quia hic error damnatus est in Concilio Viennensi sub Clemente V. in Clement. Unica, §. Porro de summa Trinitate, ubi sic habetur: *Doctrinam seu positionem temerè asserentem, aut verentem in dubium substantiam animæ rationalis, seu intellectivæ verè & per se humani corporis non esse formam ut erroneam & veritati Catholice inimicam,*

approbante Concilio reprobamus. Tum, quia nihil repugnat, quod detur compositum ex subiecto materiali, & forma spirituali. Denique defacto dari, & hoc esse hominem probatur ex operationibus intellectus, & voluntatis, quæ fiunt ab eodem principio in homine à quo fiunt reliquæ actiones vitales materiales, veluti nutritio & sensationes, sed nutritio & sensatio fiunt à forma, ergo & intellectio & volitio fiunt ab anima rationali, ergo anima rationalis est vera forma. Hoc supposito

Adverte triplices dari partes in animalibus, videlicet essentielles, quæ tanquam actus & potentia componunt vivens, ad eum ut sine ipsis nec concipi possit: Integrales, quæ se non habent ut actus & potentia, nec sunt de intrinseco conceptu viventis, tamen per mutuum unionem integrant vivens, & substantialiter complent: Tertiò sunt in vivente partes conservantes, quæ per veram unionem vivens non componunt, sed per quandam juxtapositionem ad alia partes eas conservant, & fovent, tales ordinariè censentur esse quatuor humores, cum quatuor elementis symbolizantes, videlicet sanguis, qui est humor rubicundus, calidus, & humidus in hepate genitus, in quo etiam reliqui humores, tanquam in officina, fabricantur ex partibus chyli temperatioribus pinguioribus, & hæc proinde aëreæ naturæ. Secundus humor est Pituita, seu Phlegma, qui est humor frigidus, & albus, ex crudiori, & frigida parte chyli genitus, qui sanguinem per totum devehit corpus, & totum corpus humectat, ne ex frequenti agitatione areseat cum aqua symbolizat. Tertius humor est Flava bilis, seu Cholera, qui ad quando sanguini post venæ sectionem superat, ex calido & tenui chyli portione fabricatus, qui pro loco à natura sibi destinata habet folliculam fellis, est quæ igneæ naturæ. Quartus humor est frigidus, siccus & crassus nigri coloris, acerbus, & acidus, ex crassiori & terrea parte alimenti productus, vocaturque atra bilis, seu Melancholia, cujus locus naturalis est in Liene. Item sunt & alia similes partes conservantes, vel quasi conservantes, ut *Akrochordia, Lac, Semen, Spiritus vitales, & animalis,* quæ in aliis partibus tanquam vasis includuntur, quæ partes siliis explicare omnino credo necesse non esse, præterquam quod dicam aliquid de spiritibus, qui nihil aliud sunt quàm tenuissima sanguinis partes in corde, vel cerebro purgata, distributæ inde ad functiones vitæ, quæ in corde generantur vitales, quæ in cerebro animales, appellantur, nullumque est inter illos essentialiale discrimen, sed tantum accidentiale, quod scilicet ii, qui in corde generantur potiori ex parte cerebrum petant, & ibi in parte calidissimi mutua cerebri frigiditate infrigidantur & humectantur. Rursus alia sunt excrementicia, quæ ex partibus inutilibus alimenti expelluntur, quarum aliqua merè excrementicia, tanquam inutiles à corpore expelluntur, ut lithrymæ, sudor, saliva, &c. alia excrementicia quæ pertinent ad ornatum, & defensionem ut capilli, unguis, cornua, pennæ, &c. de omnibus ergo his partibus quaritur an sint animales. Et quid sentiendum sit de singulis, brevibus aperiam, atque sic

III.

Dentes inter
partes ani-
mæ sunt.

Dico I. Omnes partes integrantes, quales dicuntur communiter Caro, Ossa, Cartilagines, Cerebrum, Nervi, Fibra, animantur animæ si divisibiles est, tota omnes & pars partem, si verò est indivisibilis, tota omnes, & tota etiam quamlibet partem. Ita D. 3. d. 3. q. 2. & communis contra antiquiores aliquos Phylosophos, qui animæ maxime rationali aliquam particularem partem pro se de attribuerunt, veluti Cerebrum, Cor, Ventriculum, Pectus, &c. Probatur, quia omnes illæ partes vivunt, ergò informantur ab anima, quia aliunde non potest colligi commodius informatio ab anima, quam quòd vivant, & etiam, quia omnes illæ partes ad rationem corporis organici pertinent, quòd autem vivat, patet ex nutritione & augmentatione. Nec refert quòd omnes partes non habeant easdem operationes, quia si anima per omnes partes exerceret easdem operationes non esset necesse tam diversis organis, ossa ergò cum sint valde tressa & terræ naturæ sunt minus apta sensationi. Deinde cum pedes, manus, & similia membra non sint apta specierum receptioni, quia ad phantasiandum requiruntur, non est mirum quòd in illis phantasia non exercentur, quantæ enim operationes sunt quæ sibi possunt certas dispositiones, quæ non in omnibus inveniuntur, quare quidem potest dici, quòd intellectio & volitio fit in pede, eò quòd anima quæ intelligit fit ibi, non tamen debet pes dici intelligere, quia hæc denominatio toti homini, & non parti convenit.

IV.

Quemadmodum
anima in
corpore sicut
Reus in regno.

Opponitur Conclusioni Aristoteles qui libro de animal. motu antiquis se subscribere videtur, dicit enim Animam esse in corpore, quemadmodum Rex in Regno, vel Civitate, ergò sicut Rex non est in omnibus regni partibus, sed in principaliori, ita etiam anima non informabit omnes partes, sed tantum aliquam principalem. Verum explico Aristotelem dicendo enim solum velle, quòd quemadmodum Rex totum regnum, ita anima totum corpus gubernat, & sicut in diversis regni partibus Rex solet diversas exercere operationes, ita etiam anima in corpore diversas subit functiones. Sed

V.

Dentes ani-
mæ sunt.

Dico 2. Etiam dentes animari. Est communior. Probatur autoritate Aristotelis 2. de gen. anim. 4. ubi asserit Dentes esse ejusdem naturæ cum ossibus, sed ossa vivunt, ergò & dentes. Probatur etiam ratione, quia augmentantur secundum omnem dimensionem, qualis augmentatio non potest fieri per juxtapositionem, ergò. Probatur antecedens, quia partes exteriores eorum in pueris sunt minus distantes à se, in adolescentibus verò & vivis sunt magis distantes, quòd fieri non potest nisi traherent nutrimentum ad se, & nutrirent se vitaliter.

VI.

Obstantur
obstantia.

Incontra Arguunt tum ex eo, quòd non continentur cum reliquis partibus; Tum quia à toto tempore vitæ crescunt; tam denique, quia iterum sponte decidunt. Ast primum distinguere oportet, non continentur immediate transeat, mediata negatur antecedens, & hoc sufficit, ut animetur animæ totius, & si hoc non sufficeret nec ossa animari possent,

quia non continentur inter se immediate. Ad secundum dico illud nutrimentum non obstat animationi, nam etiam aliæ partes pro totam vitam nutriuntur. Tertium denique provenit ab extrinseca indispotione, non ex natura animalis.

Dico 3. Nec Sanguis, nec Spiritus Vitales,

vel Animales, nec Lac, nec ullus humor animatur ab anima. Est Galeni lib. 4. de usu partium, Scoti supra, & in 4. d. 10. n. 3. D. Thomæ, quos propter suos sequuntur Suarez, Valquez, Ruvius, &c. contra Arriagam, Oviedo.

VII.

Nec sanguis
nec osus alius
humor est
qui anima-
retur.

Probatur prima pars 1. Autoritate S. Augustini qui pluribus in locis sentit sanguinem animatum non esse unde Scripturae loca, quæ videntur id adstruere gratiosè utique solvit. Lib. itaque tertio q. q. Levit. q. 57. ait: *Quid est quod prohibens edendum sanguinem dicit, anima omnis carnis sanguis ejus est? An quia & tale aliquid est in sanguine, quia per ipsam NB. maxime in hac carne vivitur, qui omnibus venis & corpori juncturæ diffunditur, ipsam vitam corporis vocavit animam, non vitam quæ migrat ex corpore, sed quæ morte finitur, vita itaq; ista temporalis maxime sanguine continetur in corpore, sic & sanguis quoniam propter vitalem quandam corpulentiam animam significat, in Sacramento anima dictus est.* Et infra: *Quærendæ etiam locutiones per id quod continet, id quod continetur, ut quoniam anima sanguine tenetur in corpore (nam si fuerit effusus abscedit) per ipsum aptius significata est anima & ejus nomen acceperit.* Denique lib. contra Adamant. Manich. cap. 12. ait: *Sic enim sanguis est anima quomodo Petra erat Christus & septem spicæ septem anni.* Sed petra tantum significat Christum & spicæ septem annos, ergò etiam sanguis significat animam, in quantum videlicet anima nunquam subsistere potest & animare corpus aliquid, nisi sanguis adsit.

Probatur
multipliciter
de sanguine.

Probatur secundò: Ex D. Bernar-

do serm. 108. de divers. ubi ait sanguinem solum esse nutrimentum, dicit enim: *Sic nimirum & in sanguine corporis invenire est, ubi excreverit nimirum, non jam nutrimentum asserre corpori, sed detrimentum: Subsumo, sed alimentum non potest esse animatum eadem animâ quæ animatur alitum; ergò: probatur minor: Nutritio est mutatio alimenti in substantiam aliti, quare eam dixi aggenerationem esse, ergò debet in alimento nova forma induci, & præcedens perire, & consequenter in sanguinem debet induci forma substantialis aliti viventis, ergò ante ibi non fuit, vel si ibi fuisset formam animam perdere deberet, ut formam animæ acquireret quòd sanè est ridiculum, nam sic eadem anima esset deperdita, eademque inducta. Quod autem Hurtadus asserit dicens carnem nutrire ossa omnia, falsum est, unde tam facile negatur quàm facile ab illo asseritur, deinde licet absolute non implicet, quòd una pars possit esse nutrimentum alterius, repugnat tamen quòd ex natura sua sit ordinata ad nutritionem alterius, sicut est sanguis ordinatus ad nutriendum vivens.*

VIII.

Sanguis est
alimentum

Probatur tertio: Ex Aristotele 3.

hif. animal. 14. dicente: *sanguinem esse dispersum per*

per omnes corporis venas, ac in illa moveri, & lib. 1. de part. anim. 3. Non, ait, enim sanguis continuus carni, neque cognatus est, sed in corde & venis quasi vasis continetur, sed anima indivisibilis, ut est hominis, non potest informare partes non continuas. Et tandem lib. 3. cap. 5. dicit etiam Sanguinem esse principale nutrimentum.

Probatur quartò: Eadem pars Theologicè, quia ex vi consecrationis advenit sub speciebus totum corpus Christi quoad omnes partes per se primò spectantes ad constitutionem ipsius, sed secundum Trident. Sess. 13. can. 3. non advenit sanguis nisi concomitanter, ergò signum est quòd non spectat ad primariam constitutionem corporis, sed nihil debet animari nisi quòd sic spectat, ergò sanguis animari non debet. Confirmatur denique, quia sanguis nullam exercet operationem vitæ, nec enim sentit, nec se nutrit, nec augetur vitaliter alio modo quam aqua per juxtapositionem.

IX.
Probatur de Spiritibus vitalibus.

Probatur secunda pars De Spiritibus vitalibus & animalibus, quia sunt ejusdem speciei cum sanguine, nam Spiritus vitales, ut dixi, sunt puriores quædam partes sanguinis operationibus vitæ nutritivæ inservientes, & animales organa ad sentiendum disponunt, ergò.

Lac non animatur.

Probatur tertia pars De Lacte, tum quia est discontinuum non minùs quam sanguis; tum quia nutrimentum est non solum sobolis, sed etiam illud elaborantis, ut patet ex accretione uberum; tum quia Virgo lacte carens non dicitur defectuosa, & manca in parte aliqua; tum denique, quia videtur esse ejusdem speciei cum sanguine, prout sentit Clemens Alexandrinus, dum dicit *Lac esse sanguinem secundum substantiam variato tantum colore à vehementi spiritu*, quod idem insinuat Aristoteles 4. de generatione animal. 8. ubi vocat Lac sanguinem bene concoctum, formatur enim secundum ipsum & Medicos ex sanguine menstruo, qui quædam vi attractiva uberibus insita, ad ubera attrahitur, ibique colore albo & alius affectionibus imbuitur. Idem dicit de semine, & aliis humoribus, non est potior enim de aliis, quam de enumeratis ratio, imò semen ab Aristotele lib. 2. de gener. animal. excrementum appellatur, ait enim citatus: *Nam quòd excrementum est, habetque omnes partes potentia, actu nullam.* Unde videmus pueros in partibus integralibus perfectos esse, licet semen non sint nati efformare, quare quamvis luxuriosi debiles sint non inde provenit, quòd semen sit animatum, sed quia sanguinem tanquam proximum membrorum nutrimentum infumunt ad generandum semen, nec spadones manci sunt, quia carent semine, sed quia carent instrumentis ad illud efformandum.

X.
Obijciuntur multe auctoritates.

Contra Conclusionem quoad partem de sanguine opponunt nobis adversarii plures auctoritates tam divinas, quam profanas. Primò Levit. 17. habetur *Anima omnis in sanguine est*, supra quem textum D. Augustinus q. 57. in Leviticum ait, *Aliquid vitale est in sanguine, quia per ipsum maxime in hac carne vivi-*

tur, ipsam vitam corporis vocavit animam, & in lib. q. q. veteris & novi Testamenti, ut referunt 32. q. 2. Can. Moyses. *Anima, certe quia spiritum est, in sicco habitare non potest, ideo in sanguine servare habitare.* Item Matthæi 16. sanguis dicitur vera pars hominis, aut enim Christus, Caro & sanguis non revelavit tibi. Tum Innocentius 3. Extravag. de celeb. Missæ & Concil. Trident. sess. 13. cap. 3. veram partem appellant, accipe verba Concilii: *Vi naturalis illius connexionis, & concomitantie quæ partes Christi Domini, qui jam ex mortuis surrexit, non amplius mortuum, nec se copulantur.* Denique Aristoteles 3. de hist. anim. 19. ait: *Semper quamdiu vita servatur, sanguis unus animatur & servet;* & 2. de part. anim. 2. expressè ait sanguinem esse veram partem viventis. Verùm ad Scripturam Respondendo, Animam esse in sanguine, non ex eo, quòd informet sanguinem, sed quia anima ab eo dependet, ut nullum corpus informare possit nisi esset sanguis, nam à sanguine vita fovetur & vivens ab eo alitur, in eodem sensu intelligendus est D. Augustinus & alii Patres qui frequenter fat copiosè ab adversariis citantur, nam aliud non intelligunt, quam quòd corpus sine sanguine informari non possit, nec operationes vitales exercere, ideo dicunt animam in illo habitare, non per informationem, sed per operationem. Imò in primis locis allegatis D. Augustini, falsificatus est, nam in genuina translatione non est tò vitale sed per modum interrogantis *an quia & tale*, ut supra addimus. Ad reliquas auctoritates, & ad Aristotelem, Respondeo sanguinem dici partem sumpto generalius nomine partis, ita ut non tantum integrantes, verùm & conservantes comprehendat, quæ explicatio necessariò admitti debet, nam Aristoteles in aliis contrarium sentit, nam lib. 2. de part. animal. 10. perhibet rationem, quare dixerat sanguinem non sentire, quia scilicet non est pars animalis, in quo loco totam partem sumpsit stricte, non credo quòd Aristoteles expressè unquam docuerit sanguinem vivere, ut adversarii ex textu allegato & male intellecto deducere sese existimant, nam ibi nihil aliud voluit, quam quòd toto tempore vitæ daret nutritio, & sanguis unus seu aliquis transeat in substantiam aliti ubi informatur anima vivens, sed non ut sanguis, non verò quòd sub propria forma sanguinis animetur.

Arguitur secundo Ratione, tum quia sanguis exercet operationes vitales, in pedebundis movetur ad faciem, in iracundis ebullit, in timidis se repetit ad cor, &c. tum quia sine sanguine homo est mutilus, & mancus; tum denique verbum divinum a sumptis est duas naturas, unam animatam scilicet corporis, aliam inanimatam scilicet sanguinis, quæ sunt in convenientia. Sed ad primum facilis est responsio, nam motus illi non sunt à virtute intrinseca, sed ab aliquo extrinseco provenire, ut quia partes in quibus continetur sanguis, moventur & alterantur, quapropter ob sympathiam etiam sanguis ad motum illarum movetur; Et licet aliqui dicant hos motus provenire ab ipsa anima, videtur non posse sustineri, nam frequenter erubescimus, estis nolimus, nam frequenter erubescimus, estis nolimus, denique ex motu nulla potest inferri animatio.

